

12 Αυγούστου 1937: Μέρα δολοφονιών στο Tobolsk

Nick Heath*

Το κάστρο της φυλακής Tobolsk κατασκευάστηκε από τις τσαρικές αρχές στα τέλη του 17ου με αρχές του 18ου αιώνα. Η πόλη Tobolsk βρίσκεται στη Σιβηρία στις όχθες του ποταμού Irtysh. Τόσο πολιτικοί όσο και ποινικοί φυλακισμένοι στέλνονταν εκεί. Πολλοί Δεκεμβριστές στάλθηκαν σε αυτή τη φυλακή με τα λευκά τείχη από την οποία κανείς δεν δραπέτευσε και πολλοί πέθαναν και θάφτηκαν εκεί. Με την επανάσταση, οι Μπολσεβίκοι, αντί να καταστρέψουν αυτό το μισητό σύμβολο και όργανο της τσαρικής εξουσίας, εξακολούθησαν να το χρησιμοποιούν. Ο Τσάρος και η οικογένειά του φυλακίστηκαν εκεί για λίγο, ακολουθούμενοι από πολλούς που εργάστηκαν για την ανατροπή του. Σοσιαλιστές όλων των τάσεων απομονώθηκαν εκεί.

Στη φυλακή του Tobolsk ξεκίνησε μια απεργία πείνας κατά της κακής μεταχείρισης το 1926 και οι αναρχικοί συνέχισαν να στέλνονται εκεί τις δεκαετίες του 1920 και του 1930. Ωστόσο, τα χειρότερα δεν είχαν έρθει ακόμη.

Ένα μεγάλο κύμα εκτελέσεων αντιπάλων του καθεστώτος ξεκίνησε το 1937 και το 1938 με θύματα πολλές ζωές. Οι τρόικες (επιτροπές τριών ατόμων) που δημιουργήθηκαν από την αστυνομία ασφαλείας αποφάσιζαν συνοπτικές θανατικές καταδίκες οι οποίες εκτελούνταν γρήγορα, σε λίγες μέρες. Στις 12 Αυγούστου 1937, 144 σοσιαλιστές διαφόρων τάσεων εκτελέστηκαν στο Tobolsk, μεταξύ των οποίων οι αριστεροί εσέροι Evgeny Kolosov και Valentina Kolosova και τουλάχιστον δεκαοχτώ αναρχικοί.

Ο πιο γνωστός από τους αναρχικούς που δολοφονήθηκαν εκείνη την ημέρα ήταν ο Aron Baron, για τον οποίο υπάρχουν πολλές πληροφορίες.

Ο Ivan Budarin ήταν ένας άλλος. Γεννήθηκε το 1897 και ανήκε σε μια ομάδα αναρχοσυνδικαλιστών εργατών στην Πετρούπολη στις αρχές της δεκαετίας του 1920. Συνελήφθη για πρώτη φορά το 1926 και συνέχισε να αντιμετωπίζει φυλακίσεις και εξορίες.

Ένας άλλος ήταν ο Yuri-Izgodin-KoKhomentovsky, γεννημένος το 1905. Έγινε αναρχικός το 1919 και δραστηριοποιήθηκε μέσα από την ομάδα Poltava της Συνομοσπονδίας Αναρχικών Nabat. Το 1923 συνελήφθη και στάλθηκε στη φυλακή Solovskii και στη συνέχεια εξορίστηκε στη Σιβηρία, όπου επανασυνδέθηκε με τη σύζυγό του Ekaterina Ilinichna Izgodina-Khomentovsky, η οποία επίσης εκτελέστηκε εκείνη την ημέρα.

Ένα ακόμη θύμα από την πλευρά των αναρχικών ήταν ο Alexander Pastuchov, που γεννήθηκε στις 21 Νοέμβρη 1897. Μαθηματικός, έγινε αναρχοατομικιστής το 1915. Την άνοιξη του 1918 εντάχθηκε στο Κομμουνιστικό Κόμμα και κατείχε κυβερνητικές και κομματικές θέσεις στην περιοχή Balakhinsky της επαρχίας Nizhny-Novgorod. Αγwόνιστηκε στον εμφύλιο πόλεμο εναντίον των λευκών. Αλλά το 1918 παραιτήθηκε από το Κόμμα και έγινε γραμματέας της Αναρχικής Ομοσπονδίας Νίτσιν-Νόβγκοροντ. Συνελήφθη το 1919 και πάλι το 1921 και το 1923, με την υποψία υπόγειας αναρχικής δραστηριότητας. Την περίοδο αυτή εργάστηκε ως βοηθός έρευνας και καθηγητής στη Σχολή Φυσικής και Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Μόσχας. Ήταν γνωστός ως αναρχικός θεωρητικός και δημοσιολόγος. Διετέλεσε επικεφαλής της Πανρωσικής Δημόσιας Επιτροπής Μνήμης του P.A. Kropotkin. Δραστηριοποιήθηκε στις υπόγειες αναρχικές ομάδες και συνεργάστηκε για λίγο με τους αναρχομυστικιστές στην Επιτροπή Kropotkin, αλλά σύντομα συνειδητοποίησε ότι όλες αυτές οι τάσεις δεν είχαν να προσφέρουν κάτι και διέκοψε τις σχέσεις του μαζί τους. Στη συνέχεια εξελίχθηκε σε έναν από τους πλέον σταθερούς υπερασπιστές της Οργανωτικής Πλατφόρμας των Arshinov, Makhno και των άλλων. Συμμετείχε στη δημιουργία της υπόγειας Ένωσης Αναρχικών Εργατών το 1929 και συνελήφθη για τη συμμετοχή του σε αυτή το 1930. Υπηρέτησε τρία χρόνια σε πολιτική απομόνωση και στη συνέχεια στάλθηκε στην εξορία στη Σιβηρία.

Ένας άλλος αναρχικός που δολοφονήθηκε εκείνη την ημέρα ήταν ο Vladimir Sergeivich Khudolei, ο οποίος χρησιμοποιούσε το ψευδώνυμο Gradin. Γεννήθηκε το 1890 και έγινε μέλος ενός αναρχικού κύκλου στο Εμπορικό Ινστιτούτο της Μόσχας, μαζί με δεκάδες άλλους. Αφού εξέτασαν τα διάφορα αναρχικά ρεύματα, απέρριψαν τον ατομικισμό και το 1913 ονομάστηκαν Αναρχική Κομμουνιστική Ομάδα Μόσχας. Απέκτησαν επαφές με αναρχικούς από τη Νέα Υόρκη και χώρες της Δυτικής Ευρώπης και διέδωσαν την αναρχική προπαγάνδα στα εργοστάσια της Μόσχας και στις γειτονικές πόλεις. Ο Khudolei συνέχισε την δράση του παράνομα μέχρι την Επανάσταση του Φλεβάρη και ήταν τότε από τα "ηγετικά" μέλη της Ομοσπονδίας Αναρχικών Ομάδων Μόσχας και της Οργάνωσης Αναρχικών Κομμουνιστών της περιοχής Lefertovo. Από τα τέλη του 1918 ήταν μέλος της γραμματείας της Ρωσικής Ομοσπονδίας Αναρχικών Κομμουνιστών μέχρι το 1925. Το 1929 προσχώρησε σε μια υπόγεια αναρχική ομάδα με τους Nikolai Rogdaev, Vladimir Barmash και Alexei Boronoi, ομάδα η οποία υποστήριξε με ενθουσιασμό την Οργανωτική Πλατφόρμα των Arshinov, Makhno και των λοιπών. Συνελήφθη τρεις φορές από το 1929 και μετά, και υπηρέτησε πέντε χρόνια σε πολιτική απομόνωση και τρία χρόνια στην εξορία.

Ο Ιβάν Α. Σαμπαλίν γεννήθηκε το 1888 και ήταν αρχικά σοσιαλεπαναστάτης που εξελίχθηκε σε αριστερό εσέρο το 1917. Το 1919 όμως άρχισε να υιοθετεί αναρχοκομμουνιστικές θέσεις. Από τις αρχές του 1919 συνελήφθη αλλεπάλληλες φορές

ενώ στάλθηκε και στην εξορία, αλλά δεν αποθαρρύνθηκε και συμμετείχε σε παράνομες δράσεις στην Πετρούπολη, το Νίζνι-Νόβγκοροντ και τη Σιβηρία.

Άλλοι αναρχικοί βετεράνοι βετεράνοι της αναρχικής υπόγειας δράσης που εκτελέστηκαν εκείνη την ημέρα ήταν οι Procop Evdokimovich Budak (γεννημένος το 1889), Zinaida A. Budakova (γεν. 1894), Nikolai Alexandrovich Desyatkov, Andrey Leonidovich Zolotarev (γεν. 1901), Anna Aronovna Sangorodetskaya (γεν.1894), Michael G. Tvelnev (γεν. 1879) και Naum Aaronovitch Eppelbaum (γεν.1884).

Μαζί με αυτούς εκτελέστηκαν και οι νεαροί μαθητές του τοπικού κολλεγίου Abram Isakovitch Venetsky, Ivan Golonchansky και Vsevolod G. Denisov και ο αγρότης Andrew P. Kislitcin (γεννημένος το 1873, ο οποίος είχε παρακολουθήσει συναντήσεις των εξόριστων αναρχικών.

Τα πτώματα ήταν θαμμένα σε έναν κοινό τάφο σε μια πλευρά του αγροκτήματος της φυλακής. Συνολικά 2.500 άνθρωποι εκτελέστηκαν στο Tobolsk το 1937-1938. Οι δολοφονημένοι αναρχικοί αποκαταστάθηκαν στις 8 Φλεβάρη 1957.

**Πηγές:*

- Έχω βασισθεί κυρίως στο άρθρο που έγραψε ο Anatoly V. Dubovik (ο οποίος συνεχίζει πεισματικά να ανακαλύπτει νέες πληροφορίες για τους καταδιωγμένους επαναστάτες) στο: <http://www.makhno.ru/forum/calendar.php?do=getinfo&day=2013-8-12>
- Avrich.P. *The Russian Anarchists*

***Μετάφραση: “Ούτε Θεός-Ούτε Αφέντης”.*